

THE SOUTH AFRICAN CONSTITUTION, 1996

Chapter 2: Bill of Rights

This Bill of Rights is a cornerstone of democracy in South Africa. It enshrines the rights of all people in our country and affirms the democratic values of human dignity, equality and freedom.

Afrikaans - English - isiNdebele - isiXhosa - isiZulu - siSwati - Sepedi
Sesotho - Setswana - **Tshivenda** - Xitsonga

NDINGANYELO

Vha nga si țaluliwe. Huno u gonyiswa ha muñwe murafho na u țaluliwa zwi țanganedzeaho zwo tendeliwa.

Vhathu vhoțhe vha a lingana phanda ha mulayo nahone vha nga si țaluliwe

TSHIRUNZI TSHA MUTHU.

Tshirunzi tshavho tshi tea u țhonifhiwa tsha tsirelezwa.

Vhathu vhoțhe vha na tshirunzi tsha vhuthu tsho linganywaho tshi teaho u țhonifhiwa.

VHUTSHILO

Vha na pfanelo ya u tshila

Muñwe na muñwe u na pfanelo ya u tshila.

MBOFHLOWO NA TSIRELEDZO YA MUTHU

Vha nga si valelwe vha sa sengiswi, u tambudzwa kana u newa țhamu yo kalulaho.

Phusuphusu dza muțani a dzo ngo tea.

Vha nga si valelwe vha sa sengiswi kana u tambudzwa nga ndila ifhio na ifhio.

VHUPULI, U THIVHELA KANA U SHUMISWA NGA U KOMBETSHEDZA

Vhupuli na u shumiswa nga u kombetshedza a zwo ngo tendelwa.

Vha nga si ți wane vhe kha vhupuli kana u kombetshedzwa u shuma

TSHIDZUMBE

Vha nga si setshiwe kana ha setshwa mudi wavho na ndaka yavho.

Pfanelo yavho ya tshidzumbel katela muvhili wavho, haya na ndaka yavho.

MBOFHLOWO YA VHURERELI, LUTENDO NA MUHUMBULO

Vha nga tenda na u humbula zwine vha țođa, nahone vha nga tevhela na vhurereli ha khetho yavho.

Vha na pfanelo ya u humbula, u tenda na u rerela nga ndila ine vha țođa.

MBOFHLOWO YA U AMBA.

Vhathu vhoțhe (hu tshi katelwa na vho-ramafhungo) vha nga amba zwine vha funa.

Vha na pfanelo dza u amba, u vhala na u guda zwine vha țođa, fhedzi luambo lwa vengo a lwo ngo tendelwa.

U KUVHANGANA, MISUMBEDZO, MIGWALABO NA U DZINGINYA.

Vha nga fara misumbedo, migwalabo nahone vha netshedza na madzinginywa.

Fhedzi hezwi vha fanela u zwi ita nga mulalo.

Vha na pfanelo dza u kuvhangana, u ita misumbedo na u gwalaba nga mulalo.

MBOFHLOWO YA U dI BAqEKANYA.

Vha nga dI baqekanya na ane vha funa.

Vha nga dI baqekanya na ane vha funa.

PFANELO DZA POLOTIKI.

Vha nga tikedza dzangano la polotiki line vha funa. Arali vha mudzulapo nahone vhe na miñwaha ya fumi-malo vha nga khetha.

Vha nga vhumba dzangano la polotiki, vha imela ofisi nahone vha khetha dzangano linwe na linwe kha dzikhetho dzo vhotholowaho.

TSHIDZULAPO.

Tshidzulapo tshavho tshi nga si kone u dzhiwa.

A huna mudzulapo a ne a tea u dzhielwa tshidzulapo.

MBOFHLOWO YA U TSHIMBILA NA VHUDZULO.

Vha nga ya vha dzula hothe kha Riphabuliki ya Afurika Tshipembe.

Vha na pfanelo ya u dzhena na u tutshela Riphabuliki nga lutamo lwavho.

MBOFHLOWO YA MBAMBADZO, MUSHUMO NA PHUROFESHENI.

Vha nga ita mushumo une vha funa wone.

Vha na pfanelo ya u khetha mbambadzo kana mushumo zwi re mulayoni vho vhotholowa.

ZWA MISHUMO.

Vha nga dI baqekanya na dzangano la vhashumi vha ita na u tereka.

Mushumi na mutholi vha na pfanelo dza u dzudzanya na u ambedzana vha tshi itela u khwinisa thodea dzavho.

MUPO

Vha na pfanelo ya mupo wa mutakalo.

Vha na pfanelo ya u dzula kha mupo wo tsireledzwaho ure na mutakalo.

THUNDU.

Thundu yavho vha nga dzhielwa yone arali ho tevhelwa milayo yo teaho.

A hu na ane a nga dzhielwa thundu nga ndani ha musi ho shumiswa mulayo u shumaho nga u angaredza.

ZWA DZI NNqU.

Muvhuso u tea u vhona uri vhatu vha kona u swikelela dzi nndu.

Vhana pfanelo ya u swikelela nndu ya khwine.

MUTAKALO, ZWILIWA, MAqI NA TSIRELEDZO YA KUTSHILELE.

Muvhuso u tea u vhona uri vhatu vha kona u swikelela mutakalo, zwiliwa, maqi na tsireledzo ya kutshilele.

Vha na pfanelo ya mutakalo, zwiliwa, maqi na tsireledzo ya kutshilele zwo linganaho.

VHANA

Vhana vhare na miñwaha ire fhasi ha fumi-malo vha na pfanelo dza tshipentshele, sa pfanelo ya u sa tambudzwa.

Nwana muñwe na muñwe u na pfanelo ya dzina, lushaka na tsireledzo kha u shengedzwa.

PFUNZO

Vha na pfanelo ya pfunzo yo linganaho, hu tshi angaredzwa pfunzo ya vhaaluwa, nga luambo lwavho (arali zwi tshi konadzea)

Vha na pfanelo ya pfunzo yo linganaho nga luambo lwa tshiofisi lune vha toḡa.

LUAMBO NA MVELELE

Vha nga shumisa luambo lune vha toḡa, vha tevhela mvelele ine vha funa.

Vha na pfanelo ya u shumisa luambo lune vha funa, vha tshila u ya nga mvelele yavho.

ZWA MVELELE, ZWA VHURERELI NA ZWIGWADA ZWA LUAMBO

Vhathu vha nga ḡi phina nga mvelele yavho, u ita vhurereli havho, vha shumisa luambo lwavho.

Vha na pfanelo ya u vhumba, u ḡi baḡekanya na u imisa zwigwada zwa mvelele, luambo na vhurereli zwa khetho yavho.

U SWIKELELA MAFHUNGO

Vha na pfanelo ya mafhungo maḡwe na maḡwe ane muvhuso wa vha nao.

Vha nga swikelela vhuḡanzi vhuḡwe na vhuḡwe ho fariwaho nga muvhuso hu u itela u tsireledza pfanelo dzavho.

MAGA A NDAULO O TEAHO.

Maga nga muvhuso a tea u vha a ḡangedzeaho.

Vha na pfanelo dza maga a ndaulo ane a vha mulayoni, a vhuḡifhinduleli nahone a ḡangedzeaho.

U SWIKELELA DZI KHOTHE

Vha nga vha na thaidzo ya zwa mulayo l tshewaho nga khothe kana nga tshiimiswa tshi linganaho nayo.

Vha na pfanelo dza u tandulula phambano dza mulayo khothe kana ḡiḡwe dzulo ḡa mulayo ḡi sa dzhiyi sia.

VHATHU VHO FARWAHO, VHO VALELWAHO NA VHO POMOKWAHO

Heyi pfanelo l tsireledza vhathu vho farwaho, vho valelwaho na vho pomokwaho.

Musi vho farwa, vha na pfanelo ya u fhumula, u ḡiswa khothe hu sa athu u fhela awara dza fu-ina-malo na pfanelo ya u imelelwa nga ramulayo.